

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. P.**, bývajúcej v H., zastúpenej spoločnosťou A. s.r.o., so sídlom v B., proti žalovaným **1/ H. K.**, bývajúcej v B., **2/ V. spol. s r.o.**, so sídlom vo Z., o **určenie čiastočnej neplatnosti kúpnej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 13 C 168/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. júna 2009 sp. zn. 13 Co 102/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom, viazaný právnym názorom krajského súdu, v poradí druhým rozsudkom z 26. marca 2009 č.k. 13 C 168/2086-84 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia čiastočnej neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorú žalobu odôvodnila tým, že žalovaná 1/ previedla svoje spoluvlastnícke podiely k pozemkom do vlastníctva žalovanej 2/ bez toho, aby rešpektovala predkupné právo ostatných spoluvlastníkov. Právne svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil nedostatkom naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti časti kúpnej zmluvy podľa § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Zároveň žalobkyňu zaviazal k povinnosti zaplatiť žalovaným trov konania spolu vo výške 602,38 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 9. júna 2009 sp. zn. 13 Co 102/2009 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Poukázal na právne posúdenie preskúmvanej veci, uvedené už v svojom rozhodnutí z 2. marca 2009

sp. zn. 13 Co 40/2009, ktorým bol zrušený prvý rozsudok okresného súdu v tejto veci, ktorým bolo žalobe vyhovené. Zdôraznil, že právo z predkupného práva nadobúda pre oprávneného (obídeného) spoluvlastníka účinnosť až okamihom, keď si toto právo uplatní (po prevode vlastníctva voči novému spoluvlastníkovi), nie už okamihom prevodu vlastníctva. Uplatnením predkupného práva sa rozumie, že oprávnený spoluvlastník akceptuje podmienky ponuky na prevod spoluvlastníckeho podielu. Ak už došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu a namieta sa len porušenie predkupného práva, oprávnený spoluvlastník sa môže od nadobúdateľa domáhať (ide o majetkové právo) len prevodu vlastníctva za rovnakých podmienok, za akých došlo k porušeniu predkupného práva, a to v prípade sporu žalobou o uloženie vyhlásenia vôle nahrádzajúce toto vyhlásenie (§ 161 ods. 3 O.s.p.). Toto právo patrí oprávnenému voči každému ďalšiemu spoluvlastníkovi, ktorý spoluvlastnícky podiel nadobudne. Na určenie neplatnosti zmluvy by bol daný naliehavý právny záujem len vtedy, ak by existovali aj iné dôvody neplatnosti takejto zmluvy. Zároveň odvolací súd upravil výrok prvostupňového súdu o trovách konania (ohľadom miesta plnenia) tak, že žalobkyňu zaviazal k povinnosti zaplatiť žalovaným trovy konania spolu vo výške 602,38 € do rúk ich právnej zástupkyne v lehote troch dní.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podala včas dovolanie žalobkyňa podľa § 237 a § 238 ods. 1 O.s.p. Žiadala, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a určil, že kúpna zmluva je čiastočne neplatná. Dovolanie odôvodnila § 241 ods. 2 písm. a/ a c/ O.s.p. Uviedla, že súd vec nesprávne právne posúdil a že v konaní došlo k vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcej v odňatí možnosti konať pred súdom tým, že bolo porušené jej procesné právo na spravodlivé konanie, pretože súd náležite neodôvodnil svoje rozhodnutie, keď sa nevyporiadal s jej tvrdeniami tak ako boli uvedené v odvolaní, na pojednávaní pred okresným súdom 26. marca 2009 a v písomnom vyjadrení predloženom na tomto pojednávaní, neposúdil ich a nezaujal k nim žiadne právne stanovisko. Poukázala na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia; judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Žalovaná 1/ nevyužila možnosť vyjadriť sa k podanému dovolaniu.

Žalovaná 2/ sa vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu stotožnila s právnym záverom odvolacieho súdu. Poukázala na to, že žalobkyňa nemala na podanie určovacej žaloby naliehavý právny záujem, keď sa mohla domáhať prevodu spoluvlastníckeho podielu od žalovanej 2/ a že neboli preukázané iné skutočnosti svedčiace danosti naliehavého právneho záujmu k podaniu takejto žaloby. Zdôraznila, že žalobkyňa nie je v právnej neistote, keďže jej postavenie sa prevodom spoluvlastníckych podielov nijako nezmenilo, je stále spoluvlastníčkou predmetných parciel a predkupné právo jej zostalo zachované.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 238 O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozhodnutiu

odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (238 ods. 3 O.s.p.). Dovoláním žalobkyne je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné; prípustnosť jej dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

Dovolanie by vzhľadom na uvedený záver bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., ku ktorým je dovolací súd povinný prihliadnuť (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľka tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

Žalobkyňa v dovolaní nenamietala, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania, dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti pred súdom konať sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a žalobkyni neznemožnili uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jej práva na spravodlivý súdny proces. K odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa jej názoru dôjsť tým, že bolo porušené jej procesné právo na spravodlivé konanie, pretože odvolací súd náležite neodôvodnil svoje rozhodnutie, keď sa nevyporiadal s jej tvrdeniami, neposúdil ich a nezaujal k nim žiadne právne stanovisko.

Dovolací súd po preštudovaní spisu dospel k záveru, že námietka žalobkyne nie je dôvodná.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Výklad opodstatnenosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku má obsahovať odôvodnenie rozsudku. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozsudku.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného konštatuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v odvolacom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že prvostupňový súd i odvolací súd náležite odôvodnili svoje rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli, ako vec právne posúdili. Prvostupňový súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré zamietol žalobu a odvolací súd dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil (poukázal v celom rozsahu na svoje právne posúdenie veci uvedené už v uznesení č.k. 13 Co 40/2009 z 2. marca 2009, pričom podstatu svojho právneho názoru zopakoval). Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že tvrdenia žalobkyne uvedené v odvolaní, na pojednávaní pred okresným súdom 26. marca 2009 a v písomnom vyjadrení predloženom na tomto pojednávaní, ktoré podľa názoru dovolateľky odvolací súd neposúdil, nezaujal k nim stanovisko a nijako sa s nimi nevyporiadal, sú v podstate právnymi názormi žalobkyne na posúdenie predmetnej veci, konkrétne preukázania naliehavosti právneho záujmu na určení neplatnosti časti kúpnej zmluvy, čo v konečnom dôsledku znamená namietanie samotného nesprávneho právneho posúdenia veci. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Pokiaľ žalobkyňa namietala aj nesprávne právne posúdenie veci súdmi, keď zamietli jej určovací žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, k tomu dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci môže byť odôvodnením dovolania len v prípade, ak je dovolanie prípustné (čo nie je preskúmaný prípad).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobkyne boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237

O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2010

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková